

Ze života JČMF

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 50 (2005), No. 3, 261--262

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/141276>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 2005

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

JUBILEA

60 let

Doc. RNDr. KAREL SVOBODA, CSc. (Brno)
15. 10. 2005

Ing. PAVEL STŘEDA, DrSc. (Praha)
29. 10. 2005

RNDr. JIŘÍ DURDIL, CSc. (Praha)
3. 11. 2005

HANA LÁNÍČKOVÁ (Brno)
4. 11. 2005

ŠTĚPÁN PELIKÁN (Ústí nad Labem)
6. 11. 2005

KAREL VAZAČ (Praha)
25. 11. 2005

Ing. PAVEL SVOBODA (Praha)
23. 12. 2005

Doc. RNDr. VLASTIMIL FIDLER, CSc.
(Praha)
31. 12. 2005

65 let

Doc. RNDr. ZDENĚK VLÁŠEK, CSc. (Praha)
11. 10. 2005

Doc. RNDr. JIŘÍ VESELÝ, CSc. (Praha)
12. 10. 2005

RNDr. VLADIMÍR VORLÍČEK, CSc. (Praha)
20. 10. 2005

Doc. RNDr. JOSEF KOFROŇ, CSc. (Praha)
24. 10. 2005

KAREL BRANIŠ (Středočeská pobočka)
25. 10. 2005

Doc. RNDr. PAVLA KUNDEROVÁ, CSc.
(Olomouc)
30. 10. 2005

JAROSLAVA KROUPOVÁ (Praha)
15. 11. 2005

Prof. Ing. MICHAL ILAVSKÝ, DrSc. (Praha)
21. 11. 2005

RNDr. NIVA ZÁRUBOVÁ, CSc. (Praha)
26. 11. 2005

Doc. RNDr. MILAN ZVÁRA, CSc. (Praha)
14. 12. 2005

Prom. fyz. MARTA ŠIMEČKOVÁ (Praha)
16. 12. 2005

70 let

Doc. Ing. NINA ČASTOVÁ, CSc. (Ostrava)
26. 10. 2005

HANA ŘÍMALOVÁ (Ústí nad Labem)
27. 10. 2005

Doc. RNDr. MARIAN ŠTRUNC, CSc. (Brno)
9. 11. 2005

Doc. RNDr. EVA TOMKOVÁ, CSc. (Praha)
16. 11. 2005

Doc. RNDr. MIROSLAV SVOBODA, CSc.
(Praha)
18. 11. 2005

Prof. RNDr. VÍTĚZSLAV NOVÁK, DrSc.
(Brno)
28. 11. 2005

Doc. Ing. IVAN ŠTOLL, CSc. (Praha)
10. 12. 2005

Prof. RNDr. EDUARD SCHMIDT (Brno)
11. 12. 2005

OTTO REIMER (Brno)
22. 12. 2005

KARLA BENEŠOVÁ (Praha)
30. 12. 2005

75 let

RNDr. ZDENĚK ŠINUT, CSc. (Plzeň)
26. 10. 2005

PAVEL KRÍŽ (Praha)
2. 12. 2005

Mgr. JOSEF ŠAROVSKÝ (Ostrava)
14. 12. 2005

Prof. RNDr. OTOMAR HÁJEK, CSc. (USA)
22. 12. 2005

80 let

Prof. RNDr. Jiří KLÁTIL, CSc. (Plzeň)
26. 10. 2005

Doc. RNDr. ČESTMÍR VITNER, CSc.
(Praha)
6. 11. 2005

VALERIE VYKOUKOVÁ (České Budějovice)
16. 11. 2005

Prof. RNDr. ZBYNĚK NÁDENÍK, DrSc.
(Praha)
21. 11. 2005

*Jubilantům srdečně blahopřeje
předsednictvo výboru JČMF*

nové knihy

Ludmila Eckertová: Cesty poznávání ve fyzice. Prometheus, Praha 2004, ISBN 80-7196-293-7, 195 stran, 73 obrázků.

Cesty poznávání ve fyzice směřují ke dvěma cílům: vyložit hlavní zásady a metody, které fyziku posunují vpřed, a ilustrovat význam této přírodní vědy pro lidskou společnost. Zdaleka ne každý si totiž uvědomuje, že právě základní výzkum ve fyzice umožnil vznik nových oborů, zásadním způsobem ovlivnil rozvoj techniky a tím i náš každodenní život. S vývojem fyziky se mění také postoj k okolnímu světu. Přesvědčen o tom byl ostatně už před více než dvěma

tisíciletími římský básník Lucretius Carus: „Jako když děti se bojí a lekají všeho za černé noci, tak my se děsíme za dne věcí, kterých se netřeba bát o nic více než představ, kterých se potmě strachují děti. Nerozežene tu duševní úzkost a temno denního světla šíp ani paprsky slunce; dokáže to však rozum a přírodní věda.“

Cesty Ludmily Eckertové mají sedm částí: *úvod, obecné předpoklady poznání* (smyslová zkušenost a její omezení; tvorba pojmů; vztahy mezi pojmy, kauzalita, logika; základní axiomy o platnosti zákonů; extrapolace a analogie), *experimenty, zákony a teorie* (pozorování a experiment; vyhodnocování experimentu, kvantifikace; od pracovní hypotézy k zákonu; teorie, přírodní zákony; vazba na aplikace), *představy o hmotě* (starověké představy, řecký atomismus; klasická fyzika a její potíže), *nové cesty ve 20. století* (kvantová mechanika; teorie relativity; jaderná a subjaderná fyzika; elementární částice a interakce), *deterministický chaos* (atraktory, fraktály; identifikace chaotických systémů a způsoby přechodu k chaosu), *závěr*. Základní text je doplněn čtyřmi *dotatky, slovníčkem* některých použitých fyzikálních pojmů a termínů, přehledem *pramenů* (literatura; videoprogramy; multimediální programy; internet) a *rejstříkem*.

Podobně koncipované souborné dílo u nás zatím nikdo nevytvořil a ani z jiných jazyků nepřeložil. I když knížka není učebnicí, čte-